

102361

OBERSTEN ^{v. 2} 9/4-90

som reddet Norge

Av ANJA HEGG og BJØRN THUNÆS (foto)

DRØBAK (VG) Oberst Birger Kristian Eriksens ordre «ild kan åpnes» var noen av de viktigste ordrene som ble uttalt i Norge under krigen. Kommandanten på Oscarsborg ga ordre om skyting fra kanonene

Løytnant Hans Sollie var Eriksens personlige adjutant, og den eneste som lærte obersten skikkelig godt å kjenne.

Stort ansvar

— Oberst Eriksen påtok seg et stort ansvar da han bestemte seg for å møte den ukjente flåtestyrken med ildgivning. Den tyske admiralen på «Blücher» håpet at alt skulle gå som planlagt, og at nordmennene ikke var forberedt på å slåss.

Men ved å skrape sammen kokker, leirarbeidere og andre brave menn fikk Eriksen betjent to av kanonene fra 1892. Han var klar over at det tok lang tid å lade kanonene etter skuddløsning, og at de derfor bare hadde den ene sjansen, forteller Hans Sollie.

fra kanonen «Moses». Like etter smalt det fra den andre. Kanonene «Moses» og «Aron» hadde talt. Begge skuddene fra de gamle kanonene ble fulltreffere, enda det var mørkt og tåke. Den ene granaten traff kommandotårnet, den andre slo inn i en hangar med bensin og ammunisjon på «Blücher».

Eriksen visste ikke hvilken nasjonalitet de fremmede krigsskipene hadde da de nærmet seg festningen. Det spilte ingen rolle for ham. Det var tindrende klart at utenlandske krigsskip søkte inn i norske farvann som ubudne gjester, og de måtte stanses. Obersten skal ha uttalt «enten blir dette krigsrett eller krigskors». Lite visste oberst Eriksen om at hans «jeg gjør det», skulle bli avgjørende for Norges skjebne, mener Hans Sollie.

«Moses» og «Aron» 9. april 1940. Ordren — og skuddene — førte til at «Blücher» ble senket — og Norge reddet.

Han var selv sjef for luftvernbat-
teriet på Seiersten den skjebnesvan-
gre natten, og kommandant på Os-
carsborg fra 1957 til 1975.

Fulltreffere

— Da «Blücher» var kommet på en
avstand av 18.00 meter, ga oberst
Eriksen ordre om skyting. Kl. 04.21
om morgenen 9. april smalt skuddet

— Kongen og regjeringen fikk
nemlig tid på seg til å komme seg ut
av hovedstaden før tyskerne rykket
inn. Jeg kommer aldri til å glemme
ordene han sa til meg om formidda-
gen 10. april, da Oscarsborg hadde
kapitulert for tyskerne.

«Det var ikke så vanskelig å treffe
med kanonene, løytnant Sollie, men
å ta beslutningen om å åpne ild.»

RUVENDE KAR

— Oberst Eriksen var en ruvende skikkelse, nærmere to
meter høy og kraftig. Han var 65 år da krigen brøt ut, håret
var sølvgrått med en lang hårdusk som han prøvde å dekke
månen sin med, og blikket var blått. Han var alltid korrekt
kledd, og meget korrekt i sin oppførsel.

ADJUTANTEN: Hans
Sollie var oberst Erik-
sens adjutant i tre år,
og var den eneste som
ble hans fortrolige.

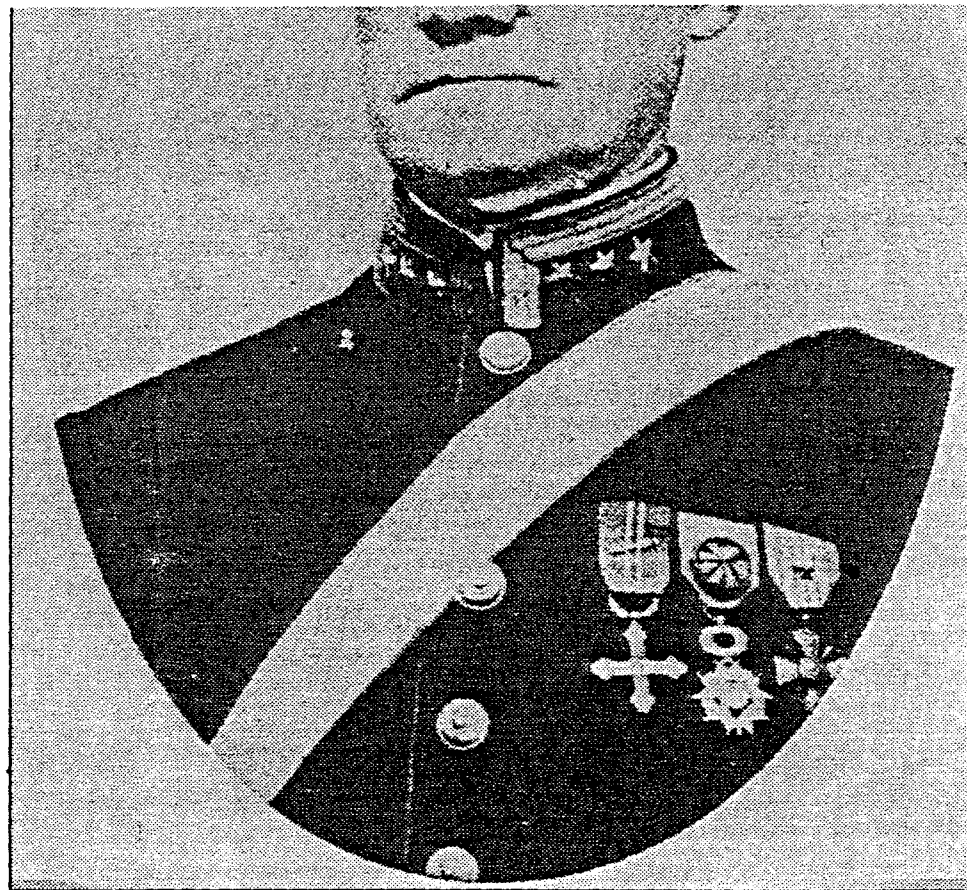
Foto: BO MATHISEN

— Jeg beundret oberst-
en Eriksen som sjef.
Han tok alle beslutnin-
ger og ingen torde å
protestere. Han innga
slik respekt at da Os-
carsborg måtte kapitu-
lere for tyskerne om
morgenen 10. april, ble
det satt opp en ekstra
flaggstang. Det norske
flagget fikk vaie fritt
fram til 29. april, side
om side med det tyske.
Den tyske kapteinløy-
tnant Bloomfield torde
ikke annet i ærbødig-
het for oberst Eriksen.

— De eneste gangene

jeg så obersten tilnær-
met løssluppen var når
Soldatforeningen had-
de møte på Oscars-
borg. Da bevilget han
seg en sigar og ett
glass med noe sterkt i,
ler Hans Sollie. Han er
glad for å få fortelle
om Birger Kristian
Eriksen.

Oberst Eriksen som
ved sitt mot skapte
norges historie. Han dø-
de i 1958 og ligger be-
gravet på Vår Frelsers
Gravlund i Oslo.

EN MODIG MANN: — Jeg har alltid beundret oberst Birger Kristian Eriksen for hans
beslutning om å fyre av kanonene «Moses» og «Aron», sier Hans Sollie.

Les om krigsdagene i april 1940 — side 37—44.